

Riksbankens avvecklingstjänster

September 2021

Inledning

Som ett led i Riksbankens uppdrag att främja ett säkert och effektivt betalningsväsende tillhandahåller Riksbanken betalningssystemet RIX. Härigenom möjliggörs att betalningar mellan deltagarna kan göras i centralbankspengar (Riksbankspengar) med liten kredit- och likviditetsrisk.

RIX är ett anmält avvecklingssystem som består av två olika avvecklingstjänster. Syftet med detta dokument är översiktligt beskriva tjänsternas innehåll och hur innehållet skiljer sig mellan tjänsterna.

Detaljerad information om de olika tjänsterna finns publicerad på Riksbankens webbplats i dokumenten *Anvisningar RIX-RTGS* och *Anvisningar RIX-INST*.

[Begrepp](#) som används i sammanställningen förklaras sist i dokumentet.

Funktion	RIX-RTGS	RIX-INST
1. Deltagare	<p>Deltagare i RIX:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kreditinstitut - Värdepappersföretag, under vissa förutsättningar - Värdepapperscentral - Central motpart - Clearingorganisation - Riksgälden <p>Under förutsättning att man uppfyller de krav som gäller enligt Villkor för RIX och penningpolitiska instrument.</p>	
2. Avvecklingstillgång	Fordran på Sveriges Riksbank.	
3. Inriktning	Stora och tidskritiska betalningar.	Omedelbara betalningar.
4. Öppethållande för avveckling	07.00-18.00 Måndag-Fredag.	Alltid öppet, dock kan vid något enstaka tillfälle systemet behöva vara stängt en kortare tid för underhåll.
5. Öppethållande för Likviditetsöverföring mellan avvecklingstjänsterna	Likviditetsöverföring mellan RIX-RTGS och RIX-INST kan inte göras i anslutning till valutadagsbyte i RIX-RTGS (17.58 - 19.00) och om RIX-RTGS behöver stängas för underhåll (vilket endast sker undantagsvis och efter avisering).	
6. Support	Help Desk 06.30-18.10 Måndag-Fredag.	Help Desk 06.30-18.10 Måndag-Fredag.
7. Incidenthantering	Under supporttid samt fram till 15 minuter efter stängning vid förlängt öppethållande av RIX-RTGS	24/7
8. Relation till RIX-RTGS		<p>En Deltagare i RIX-INST behöver inte vara Deltagare i RIX-RTGS, men behöver i så fall ett RIX-RTGS Ombud som är Deltagare i RIX-RTGS.</p> <p>RIX-RTGS Ombud hanterar betalningar av räntor och avgifter som görs i RIX-RTGS.</p>

Funktion	RIX-RTGS	RIX-INST
9. Relation till RIX-INST	<p>En Deltagare i RIX-RTGS behöver inte vara Deltagare i RIX-INST.</p> <p>En Deltagare i RIX-RTGS kan agera som RIX-RTGS Ombud för en Deltagare i RIX-INST som inte är Deltagare i RIX-RTGS.</p>	
10. Penningpolitisk motpart	En penningpolitisk motpart behöver vara deltagare i RIX-RTGS.	En penningpolitisk motpart behöver inte vara deltagare i RIX-INST.
11. Möjlighet att använda ombud eller motsvarande för att skicka betalningsinstruktioner	<p>Ja, men endast Deltagare i RIX-RTGS kan agera Ombud för andra Deltagare.</p> <p>En Deltagare i RIX-RTGS kan skicka betalningsinstruktioner som avser deltagarens kunder. I relation till Riksbanken betraktas detta inte som ett ombudsförhållande.</p>	<p>Ja, en Instruerande part.</p> <p>Deltagaren ansvarar fullt ut för den Instruerande parten.</p> <p>Användningen av en Instruerande part innebär ingen inskränkning i kraven på en Deltagare i RIX-INST.</p> <p>En och samma Instruerande Part kan användas av flera Deltagare. Om denna Instruerande Part fått behörighet att hantera avvecklings enligt avvecklingsmodellen för Samma Instruerande Part, betraktas den Instruerande Parten som en Samma Instruerande Part.</p> <p>En Deltagare i RIX-INST kan skicka betalningsinstruktioner som avser deltagarens kunder. I relation till Riksbanken betraktas detta inte som ett ombudsförhållande.</p>
12. Möjlighet att använda sig av adresserbara identiteter förutom sin egen	<p>Ja, men endast någon som är en del av Deltagaren själv.</p> <p>Ingen särredovisning görs för dessa identiteter.</p>	<p>Ja, en Adresserbar part.</p> <p>En kund som inte är någon del av Deltagaren själv bedöms vara en Indirekt deltagare om man själv skulle kunnat vara deltagare, d.v.s. om den ingår i en av kategorierna i punkt 1 ovan.</p> <p>En Indirekt deltagare förväntas vara registrerad som en Adresserbar part.</p>
13. Användargränssnitt, förutom meddelanden	RIX-RTGS Online (en webbapplikation).	RIX-INST Online och RIX-INST CRDM (webbapplikationer).

Funktion	RIX-RTGS	RIX-INST
14. Kommunikationsnät	<p>SWIFT FinCopy.</p> <p>Internet alternativt VFN (Verizon Financial Network) för RIX-RTGS Online.</p>	<p>Kommunikation via leverantör av nätverkstjänster (NSP) som accepteras av Eurosystemet för användning på TIPS-plattformen. Deltagaren i RIX-INST, eller den som agerar för denne, träffar själv avtal med sådan leverantör.</p>
15. Avvecklingsprocesser	<p>8 möjliga processer.</p> <p>Användningen av de olika processerna styrs av den kod som anges i betalningsinstruktionen.</p> <p>För de olika processerna används separata konton (Avvecklingskonto eller LOM-konto).</p>	<p>2 processer:</p> <p>Standardavvecklingsmodellen och Avvecklingsmodellen för Samma Instruerande Part.</p> <p>För de olika avvecklingsmodellerna behöver inte separata Avvecklingskonton nödvändigtvis användas.</p>
16. Konton	<p>Avvecklingskonto.</p> <p>Lånekonto.</p> <p>LOM-konto, ett tillfälligt konto under dagen för varje avvecklingsprocess som man deltar i, förutom RTM-processen.</p> <p>Det finns en möjlighet att ha en extra identitet med samma kontouppsättning, men utan Lånekonto och kreditmöjlighet. Saldot på Avvecklingskonto överförs vid Valutadagens slut till Deltagarens huvudentitet.</p>	<p>Valfritt antal Avvecklingskonton.</p> <p>Till ett Avvecklingskonto kan man koppla ett Memorandumsaldo, se även 19 nedan.</p>
17. Möjlighet att blockera konton	<p>För RIX LOM kan blockering göras för avgående betalningar eller för mottagande av betalningar eller för båda.</p> <p>Blockering av andra konton kan endast göras genom blockering av deltagarens alla konton och då både för avgående och mottagande av betalningar.</p>	<p>Ja, för avgående betalningar eller för mottagande av betalningar eller för båda.</p> <p>Detta kan göras för ett visst Avvecklingskonto eller för en Deltagares alla konton.</p>

Funktion	RIX-RTGS	RIX-INST
18. Bilateral avvecklingslimit	Ja, en RIX-RTGS-deltagare kan begränsa det totala beloppet av avgående betalningar till en viss annan deltagare i förhållande till ankommande betalningar från deltagaren.	Nej
19. Möjlighet att begränsa avvecklingsutrymme	Genom att styra saldot på ett LOM-konto och i förhållande till en viss motpart genom Bilateral avvecklingslimit (se punkt 18 ovan).	Ja, genom att skapa Memorandumsaldon kopplade till ett Avvecklingskonto och sätta limit på detta Memorandumsaldo.
20. Prioriteringsmöjlighet	Ja, för 7 av avvecklingsprocesserna (inte för RTM-processen).	Nej.
21. Köfunktionalitet	Ja, för 7 av avvecklingsprocesserna (inte för RTM-processen).	Nej.
22. Möjlighet att ange tidpunkt för avveckling	Ja.	Nej.
23. Intradagskredit	Ja, mot säkerhet.	Nej.
24. Meddelandeformat (för betalningsavveckling)	MT103, MT202, MT202COV. Betalningar kan även registreras i RIX-RTGS Online	paces.008.001.08 (ISO 20022). Meddelandeformatet avses stödja det betalningsregelverk som fastställs av Nordic Payment Council (NPC) att gälla från november 2023.
25. Mottagarens godkännande av betalningsmeddelande krävs	Nej.	Ja, i Standardavvecklingsmodellen, i form av paces.002.01.10. Nej, i avvecklingsmodellen med Samma Instruerande Part.
26. Återkallande av betalningsavveckling	En köad betalning kan återkallas innebärande att den avbryts. Ingen särskild process för att "rätta" en avvecklade transaktion. Mottagande Deltagare måste initiera en betalning till avsändande Deltagare.	En betalning som avvaktar mottagarens godkännande kan avbrytas genom att avsändaren inleder ett undersökningsförfarande. Avsändande Deltagare kan initiera att ett belopp motsvarande den avvecklade transaktionens belopp debiteras den mottagande Deltagaren och krediteras den avsändande Deltagaren genom att skicka camt.056.01.08.

Funktion	RIX-RTGS	RIX-INST
27.Likviditetshantering	<p>Ad-hoc eller stående överföringar mellan avvecklingsprocesserna (mellan Avvecklingskonto och LOM-konto eller mellan LOM-konton).</p> <p>Ad-hoc-överföringar kan göras i RIX-RTGS Online eller med MT202.</p> <p>Stående överföringar av visst belopp eller tillgängligt belopp med eller utan kredit vid viss tidpunkt registreras i RIX-RTGS Online.</p>	<p>Ad-hoc, stående eller stående villkorade (beroende på den aktuella nivån av saldot på konto i RIX-INST) överföringar mellan RIX-RTGS och RIX-INST.</p> <p>Ad-hoc Likviditetsöverföring från RIX-RTGS till RIX-INST kan endast göras av Deltagare i RIX-RTGS. Detta kan göras genom MT202 eller i RIX-RTGS Online.</p> <p>Ad-hoc Likviditetsöverföring från RIX-INST till RIX-RTGS kan göras av Deltagare i RIX-RTGS genom MT202 eller registrering i RIX-RTGS Online och av Deltagare i RIX-INST genom camt.050.001.04 eller registrering i RIX-INST Online.</p> <p>Stående Likviditetsöverföring mellan RIX-RTGS och RIX-INST av visst belopp, tillgängligt belopp med eller utan kredit (från RIX-INST endast maximalt tillgängligt belopp) vid viss tidpunkt kan endast göras av Deltagare i RIX-RTGS (i förekommande fall som RIX-RTGS Ombud).</p> <p>En Stående Likviditetsöverföring kan Villkoras till att endast genomföras om saldot på Avvecklingskonto i RIX-INST avviker från ett målsaldo. Ett RIX-RTGS Ombud kan få avisering via MT204 om att en sådan överföring kan göras i stället för att den automatiskt utförs.</p>

Funktion	RIX-RTGS	RIX-INST
28. Kontoutdrag m.m.	<p>Kontoutdrag vid dagens slut som MT950 och tillgängligt i RIX-RTGS Online.</p> <p>Ad-hoc transaktionsrapport/kontosaldo i form av MT942 resp. MT941 som begärs med MT920. Även tillgängligt i RIX-RTGS Online.</p>	<p>Kontoutdrag vid dagens slut eller periodiskt under dagen som camt.053.001.06.</p> <p>Ad-hoc kontosaldo i form av camt.004.001.07 som begärs med camt.003.001.06. Även tillgängligt i RIX-RTGS Online.</p> <p>Ad-hoc kontosaldo finns tillgängligt i RIX-RTGS Online efter begäran om uppdatering för Deltagare i RIX-RTGS (i förekommande fall även i egenskap av RIX-RTGS Ombud).</p>
29. Aviseringar i övrigt	<p>En mängd olika aviseringar kan erhållas som meddelande via SWIFT eller i RIX-RTGS Online.</p>	<p>Om saldot på Avvecklingskontot eller Memorandumsaldot överskrider Takgränsvärdet resp. underskrider Golvgränsvärdet för Avvecklingskontot eller Memorandumsaldot i samband med att en Omedelbar betalning eller Likviditetsöverföring till resp. från Avvecklingskontot eller Memorandumsaldot avvecklas, i form av camt.004.001.07.</p> <p>Ändring av limit för Memorandumsaldo.</p> <p>Blockering av Memorandumsaldo.</p> <p>Avvecklad omedelbar betalning, i form av pacs.002.001.10.</p> <p>Avvisad omedelbar betalning, i form av pacs.002.001.10.</p>

Funktion	RIX-RTGS	RIX-INST
30.Frågor i övrigt	I RIX-RTGS Online finns en mängd frågor om transaktioner, positioner, köer, statisk data etc.	<p>I RIX-INST Online:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Status på konto • Saldo och status för Memorandumkonto • Status på en betalningstransaktion • Status på en Likviditetsöverföringstransaktion. <p>I RIX-RTGS Online:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om Likviditetsöverföringstransaktion som berör Deltagaren i RIX-RTGS. • Information om avgifter som Deltagaren i RIX-RTGS debiterats (för egen räkning eller som Sponsor för annan) • Information om räntor som Deltagaren i RIX-RTGS debiterats (för egen räkning eller som RIX-RTGS-ombud för annan). <p>I RIX-INST CRDM:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett antal olika frågor om framförallt statisk data i olika former
31.Rapporter	I RIX-RTGS Online kan man beställa en mängd rapporter.	Daglig (per Valutadag) rapport över Omsättning på Avvecklingskonto i form av camt.052.001.06

Begreppsförteckning

Begrepp	RIX-RTGS	RIX-INST
Ad-hoc likviditetsöverföring	Likviditetsöverföring som utförs eller provas när den registreras.	
Avvecklingskonto	Deltagarens konto som används för avveckling av betalningar. I RIX-RTGS finns dessutom underkonton till Avvecklingskontot i form av ett eller flera LOM-konton.	
Avvecklingstjänst	En tjänst som möjliggör slutlig avveckling av <i>Betalningar</i> (överföringar) mellan <i>Deltagare</i> i <i>Avvecklingstjänsten</i> .	
Avvecklingsutrymme	Det belopp som vid en tidpunkt kan användas för betalningar från ett <i>Memorandumsaldo</i> .	
Deltagare	En institution som träffat anslutningsavtal rörande deltagande i RIX och som certifierats för <i>Avvecklingstjänsten</i> RIX-RTGS. för <i>Avvecklingstjänsten</i> RIX-INST.	
Golvgränsvärde	Ett belopp som om saldot på ett <i>Avvecklingskonto</i> i <i>RIX-INST</i> , eller <i>Avvecklingsutrymmet</i> för ett <i>Memorandumsaldo</i> i <i>RIX-INST</i> underskrider detta, kan resultera i en avisering.	
Likviditetsöverföring	En överföring av likviditet mellan ett <i>Avvecklingskonto</i> i <i>RIX-RTGS</i> och ett <i>Avvecklingskonto</i> i <i>RIX-INST</i> (kan ske <i>Ad-hoc</i> eller <i>Stående</i>) eller en överföring av likviditet mellan två egna konton i RIX-RTGS (d.v.s. mellan <i>Avvecklingskontot</i> och ett <i>LOM-konto</i> eller mellan två <i>LOM-konton</i>).	
LOM	Avvecklingsprocess i RIX-RTGS som syftar till att effektivisera likviditetsanvändningen.	
LOM-konto	underkonto till <i>Avvecklingskonto</i> i RIX-RTGS som är anslutet till en specifik LOM.	
Memorandumsaldo	En redovisningsfunktion för ett <i>Avvecklingskonto</i> i <i>RIX-INST</i> som en <i>RIX-INST-deltagare</i> tillhandahåller.	
NSP	<i>Nätverksleverantör</i>	
Nätverksleverantör	En leverantör av nätverkstjänster som används för att kommunicera med RIX-INST	

Begrepp	RIX-RTGS	RIX-INST
Omedelbar betalning		En betalning som avvecklas omedelbart mellan, oftast, två olika finansiella institut.
RIX-RTGS-ombud	En <i>Deltagare</i> i <i>RIX</i> som certifierats för deltagande i <i>Avvecklingstjänsten RIX-RTGS</i> , och som medgivit att <i>Deltagarens Avvecklingskonto</i> i <i>RIX-RTGS</i> får debiteras för räntor eller avgifter som avser en <i>Deltagare</i> i <i>RIX</i> som certifierats för deltagande i <i>RIX-INST</i> men inte i <i>RIX-RTGS</i> . Sistnämnda <i>Deltagare</i> kan använda RIX-RTGS-ombudet för likviditetsöverföringar till eller från sina konton i <i>RIX-INST</i> .	
Stående likviditetsöverföring	En återkommande <i>Likviditetsöverföring</i> som inträffar vid viss tidpunkt eller händelse (normalt) varje dag.	
Takgränsvärde	Ett belopp som, om saldot på ett <i>Avvecklingskonto</i> i <i>RIX-INST</i> eller <i>Avvecklingsutrymmet</i> för ett <i>Memorandumsaldo</i> i <i>RIX-INST</i> överskrider detta, kan resultera i en avisering.	

SVERIGES RIKSBANK

Tel 08 - 787 00 00

registratorn@riksbank.se

www.riksbank.se

PRODUKTION SVERIGES RIKSBANK)

ISSN ISSN. (online)